

HORIZON-methodiek voor jongeren (12 t/m 22 jaar) die seksueel misbruik hebben meegemaakt

Academische Werkplaats Kindermishandeling

Wat is het?

Een traumagerichte cognitief-gedragsmatige groepsbehandeling met lichaamsgerichte oefeningen om jongeren (van 12 tot en met 22 jaar) te helpen bij het verwerken van seksueel misbruik. Doel van de methodiek is de afname van posttraumatische stress symptomen en daarmee samenhangende klachten en ontwikkelingsproblemen bij de jongeren.

Aanleiding

De HORIZON is doorontwikkeld voor verschillende soorten traumatische ervaringen, met als doel de effectiviteit van traumagerichte cognitieve gedragstherapie te vergroten. De effectieve traumagerichte cognitieve gedragstherapie voor kinderen en jongeren is in alle HORIZON-methodieken de basis.

In dit project is de HORIZON-methodiek uitgewerkt voor jongeren van 12 tot en met 22 jaar met seksueel misbruik ervaringen. De interventie werd al aangeboden aan groepen jongeren van 12 tot en met 16 jaar en aan groepen jongeren van 17 tot en met 23 jaar, maar de interventie was nog niet uitgewerkt in een draaiboek en werkboek. In de praktijk is de interventie voor kinderen aangepast aan de ervaringswereld van pubers en adolescenten. Met name voor jongeren die chronisch seksueel misbruik hebben meegemaakt werd nog een groepsinterventie gemist. In een ander project werd de methodiek uitgewerkt voor jongeren met ervaringen van huiselijk geweld (zie factsheet HORIZON-methodiek voor jongeren (12 t/m 18 jaar) die huiselijk geweld hebben meegemaakt).

Resultaten

De therapie voor jongeren bestaat uit 15 bijeenkomsten. Door het werken in een groep is er naast traumaverwerking ook aandacht voor onderlinge er- en herkenning van de ervaringen van de jongeren en hun reactie daarop. Belangrijke componenten zijn onder andere psycho-educatie over trauma en geweld, cognitieve herstructurering, emotieregulatie, exposure door het maken en delen van het traumaverhaal, en het integreren van het verhaal in het levensverhaal van de jongere. Thema's die aan de orde komen, zijn onder andere: schuld, boosheid, veiligheid, nachtmerries en zorgen.

Parallel aan de jongerengroep nemen de (niet misbruikende) ouder(s) van de jongeren deel aan een oudergroep waarin ze begeleid worden om hun kind optimaal te kunnen ondersteunen. Ouders krijgen voorlichting over dezelfde componenten en thema's als de jongeren. Daarnaast leren ze het gedrag van de jongere te koppelen aan de traumatische ervaringen en de ontwikkelingstaken van de jongere. Ook leren ze hoe ze de jongeren kunnen ondersteunen bij de therapie.

Er zijn handleidingen en werkboeken geschreven voor de groepstherapie, maar het materiaal is ook goed bruikbaar in een individuele therapie. Ook voor de parallel lopende oudergroep zijn een therapeutenhandleiding en een werkboek geschreven.

De HORIZON-methodiek is in andere projecten tevens uitgewerkt voor jongeren van 12 tot en met 18 jaar die als slachtoffer of als toeschouwer te maken hebben gehad met huiselijk geweld, evenals voor de LVB-doelgroep.

Toepassing en toekomst

Praktijk

De methodiek wordt gebruikt bij het Kinder- en Jeugdtraumacentrum.

Opleidingen

Er is een trainingsmodule opgezet voor professionals, aangeboden via het LOCK.

Onderzoek

Ervaringen van cliënten worden gemonitord. Voor en na de therapie en met een follow-up na 6 maanden, worden effecten van de behandeling bij de jongere gemeten. Een algemene klachtenlijst (CBCL) en een traumavragenlijst (TSCC) worden door ouders en jongeren ingevuld. De bedoeling is dat er op termijn met deze gegevens verder onderzoek naar de methodiek gedaan wordt.

Projectgegevens

Titel Ontwikkeling en publicatie van de HORIZON-methodiek voor jongeren (12 tot 22 jaar) die seksueel misbruik hebben meegemaakt

Uitvoering door Academische Werkplaats Kindermishandeling

Contactgegevens

Esther Verhees
estherverhees@kenterjeugdhulp.nl

Margreet Visser
margreetvisser@kenterjeugdhulp.nl

augustus 2017

Producten en publicaties

- www.hetlock.nl/over-het-lock/awk
- Verhees, E., Visser, M. (2015). *Therapeutenhandleiding bij een werkboek voor jongeren die seksueel misbruik hebben meegemaakt*. Amsterdam: Uitgeverij SWP, Horizon 5B
- Verhees, E., Visser, M. (2015). *Een werkboek voor jongeren die seksueel misbruik hebben meegemaakt*. Amsterdam: Uitgeverij SWP, Horizon 5A
- Bruin, J. de (2015). *Therapeutenhandleiding bij een werkboek voor ouders van seksueel misbruikte jongeren*. Amsterdam: Uitgeverij SWP, Horizon 6B
- Bruin, J. de (2015). *Een werkboek voor ouders van seksueel misbruikte jongeren*. Amsterdam: Uitgeverij SWP, Horizon 6A